

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

29 de iis, quibus fideico[m]missum relinqui potest, & de reliquis quæ ad hanc substitutionem fideico[m]missariam pertinent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

38 ¶ At si plures personæ, inter quas affectionis ordo cadit, vocantur per alternatiuam: puta: *instituto Titium, vel eius filios*, tunc videtur vocati non simul vel semel, sed ordine successiuo. Primo Titius, deinceps eius filii per fideicommissum & in hoc conueniant omnes interpretes. *Dei. consil. 95. num. 4.* Obseruat tamen oportet. *l. pen. C. de verb. sig. quæ per disiunctiuam vocatos, æquali lance vocatos ait, & resoluti in coniunctam: nisi dicas æquali lance succedere, scilicet ordine vel simul, si aliud non prohibeat.* Quare si quis substituat filios vel nepotes Titii, disiuncta non resolutur in coniunctam, propter ordinatam affectionem, vnde mens testatoris elicitur: neque quamdiu aliquis ex filiis supererit, vllus ex nepotibus admittetur. *Paris. consil. 21. num. 11. vol. 3. & dispositio facta de personis, quæ mutuo sibi succedere possunt ab intestato, in dubio intelligitur eo modo & ordine, quo de iure communi vel municipali ad successionem ab intestato vocantur, Socin. consil. 104. num. 26. n. 1. vt si omnes de familia nomine collectiuo vocati sunt, vt, *Substituto omnes de familia mea*, censentur vocati gradatim etiam plures, sed in eodẽ gradu, proximiores. *l. si. C. de verb. sig. gl. in l. cum ita, §. in fideicommissis, in verb. nominati sunt, de leg. 2. Soci. consil. 43. n. 8. & consil. 86. n. 8. l. b. 3. Curt. iun. consil. 22. n. 12. Paris. consil. 3. num. 4. l. lib. 1. & consil. 38. n. 1. lib. 2. conf. Vnde sequitur, vt quia oēs, qui in eodẽ gradu sunt, æqualiter ab intestato succedunt siue filii sunt, §. 1. de here. ab intest. veni. in auth. siue remotioris gradus, §. si vero neg. fratres, eo. & filios quoque vocatos ad fideicommissum æqualiter: neq; in electione patris esse, alteri ex illis eligere. Quia par affectio præsumitur testatoris, nisi contrarium appareat, in omnes, ac erga vnum ex filiis: omnes enim in eodem gradu.**

39 ¶ Porro si si libeat prosequi vltra, num, si liberis liberi vel alii substitui fiat, oportet expectare istos, qui substituti sunt liberis, mortem omnium liberorum: aa vero vao moriente, substitutus vel substituti per fideicommissum ad illius partem admittantur, vide quæ tractantur in l. cum quidam duobus, l. 10. & ibi gl. de impub. C. Bart. in l. heredes mei, §. cum ita, ad Trebellia. P. l. pen. de inst. rup. irri. testam. P. ¶ Ceterum, ¶ quando plures personæ, inter quas cadit ordo affectionis, vocantur per dictionem, cum, vt, *instituto Titium cum Manio eius filio: hoc casu, Titius & Manius admittantur simul & semel, non ordine successiuo. In sim. Gallus, §. quidam rite, num. 30. de lib. & posth. P.* Si vero plures vocantur nomine collectiuo cum aliis, sub duplici denominatione puta, *instituto Titium & nepotes Manii*, ut potes plures pro vna persona habeatur, & diuidant hereditatem cum Titio in partes æquales, idipsum in substitutione. *Soc. iun. consil. 104. num. 25. l. b. 1. Iul. Clar. in 3. lib. in verb. testamentum q. 80. num. 7. facit l. si quis Titio, 2. resp. de vusu fructu accref. Vide tamen latius hanc questionem tractatam, in l. si in text. & gl. & ibidem per interpretes. C. de impub.*

41 ¶ Sed ¶ hæc hæcenus de clausula, *Si sine liberis*, dicta sint, quam mitteri conditionali mortis fideicommissio diximus. Pergo, dicoque & alias conditiones apponi posse, vt in *l. fideicommissa, l. 1. §. cum esset, & §. fideicommissum, §. si cui, de leg. 3.* secundum voluntatem testatoris per qualiacunque verba, dummodo sint dispositiua. *l. 2. C. com. de leg.* Verba namque consilii, vel adulatoria non inducunt fideicommissum. Quia mens fideicommissi tendi testatoris non apparet. *l. general. capite. 32. de vusu & vusu fructu leg. P. l. cum pater, 79. §. mando, de leg. 2. l. pater filium 35. §. pen. de leg. 3.* Nec verba simpliciter enunciatiua probant mentem, si Papa, cap. 10. & ibi inter. de priuileg. in 6. nisi quod factum est ab enuntiant referant, idque sine præiudicio alterius, & tantum vt probent contra referentem & contententem. *Lex hac scriptura, l. 6. de donatio. in P.* Neque verba iactantia de instituendo aliquem heredem, cum heredem faciunt. *Leius bona, 31. de testam. P.* Nec si quis ioco dixerit, *ego te heredes facio. l. diuus Traianus, 25. de milit. testam. P. l. si. C. de test.* Vt neque obligatio nascitur ex his, quæ promittuntur loco, vel enunciatine demonstratiõnis causa, *l. obligatiõnum substantia, 3. de act. & obli. P.* aut si consilii causa alicui mandata sunt. *l. 2. §. fin. manu. P.* Excepta semper, vt in noui, voluntate testatoris contraria, qua & per verba enuntiatia inducitur fideicommissum, si ad grauatum diriguntur: exempla passim in iure occurrunt. vt in *l. vnum ex familia, §. fin. & l. peto, 71. in prin. de leg. 2. l. pater filium §. pen. de leg. 3.* Atque Vlpianus sic respondit, hoc sentia, *l. etiam hoc modo, 118. de leg. 1.* Etiam hoc modo, *cupio ut des, opto ut des, credo: e daturum fideicommissum est.* Addit Neratius, *l. & eo modo, 121. eod. & eo modo restitui, exigo, de fidei ut des, fideicommissum valeat. Sed & ita volo hereditatem meam Titii esse. Scio hereditatem meam te restituendum Titio.*

42 ¶ Porro ¶ fideicommissa quocunque sermone relinqui possunt, Latino, Punico, Græco, vel alio, *l. fideicommissa, l. 1. de leg. 3.* ab in-

testato, & ex testamento in epistola, *l. 1. §. hoc autem Senatusconsultum, ad Treb. l. eam quam. l. & in epist. & lex testamento, C. de fideicom. §. præterea, de fideicom. heredi. & in testamento nullo, puta ex defectu solennitatis: dummodo ei appositæ sit clausula: *Si non valet iure testamenti, valeat iure codicillorum. Guit. Benedic. in ver. si absq; liberis, in fideicommissaria, nu. 7.* ¶ Formulæ ¶ fideicommissorum prædictæ & similes, ita demum fideicommissum ponunt: si de formata seu certa voluntate appareat disponentis, siue in testamento, siue in codicillis, vel sine scriptura, in *l. & sine scriptura, §. ad Senat. Trebell. C.* aliter probata: & si legit max per personam suam, seu idoneam, quibus restitutio facienda est. De illis igitur pauca & de reliquis, quæ ad fideicommissa pertinent, dicenda sunt.*

Deiis, quibus fideicommissum relinqui potest: & de reliquis, quæ ad hanc substitutionem fideicommissam pertinent.

C A P. 29.

- 1 Fideicommissum olim relinquebatur factionis passine testamenti incapacibus: & capacibus: quo autem successu caperit approbati, nu. 2. & 3.
- 4 Fidem pro fideicommissis incapaci relinquendo accommodare non est licitum.
- 5 Filiis spuris quomodo non liceat fideicommissum relinquere, item & alius.
- 6 Fideicommissum indigno relictum quando fisco applicetur.
- 7 Fideicommissaria substitutionis finis & effectus aliqui.
- 8 Fideicommissum purum, non conditionale transmittitur.
- 9 Fiduciarius heres etiam incapax quando cogitur adire, & quare, & quibus actio. nu. 10. & 11.
- 12 Fideicommissi restitutio re & verbis fit, & quomodo.
- 13 Substitutionis fideicommissaria ius quando transeat in heredem substitutum, eo ante restitutum hereditatem mortuo.
- 14 Fideicommissi restitutio que simul continetur restituenda.
- 15 Fiduciarius non caret restituendo fideicommissario, sed contra fideicommissarium fiduciario de euitione rerum.
- 16 Prælegata quando veniant in restitutionem fideicommissi.
- 17 Conditionis implenda fideicommissi causa quando restitui debeat ab instituto fideicommissario.
- 18 Sepulchri ius remaneat penes institutum restituentem fideicommissum.
- 19 Præiudicium percepti hereditatis a grauato quando non restituuntur cum fideicommissis, & 20.
- 21 Restitutio fideicommissi, quando ante diem fieri vel non fieri possit.
- 22 Donatio facta uxori non venit in restitutionem fideicommissi ei iniuncti a marito.
- 23 Restitutions ius subiecta quando recte a fiduciario alienentur, & an reuocari a fideicommissario possint: & quando ille agere possit, & quas actiones habeat, nu. 24. & 25.
- 26 In restitutionem fideicommissi non veniunt quadam alia remissione annotata.

¶ Personæ, ¶ quibus olim fideicommissaria restituenda erat hereditas vel legatum, factionem non habebant, vt plerumque testamenti: nam illis cum non possent hereditatem vel legata aperte relinquere, restitui fideicommissi debeant illorum, qui ex testamento capere poterant. *§. 1. de fideicom. heredi.* Et ita primis temporibus infirma erant fideicommissa, quia nemo iniustus tenebatur præstare, vt pote quod si des esset data aduersus ea, quæ a lege prohibita erant, *l. non dubium, C. de legib. l. pacta que contra, C. de pact. l. si uis gentium, §. prator ait, eod. P. l. si quis inquitinus, §. fin. de leg. 1.* cum quid enim directe prohiberetur, non debet per obliquum in fraudem legis permitti, *l. cum quid, de reg. iur. cap. 2. de procur. c. constitutus, de conce. prob. l. 4. §. is autem ad Senat. Mac. P.* Inpositione personarum, vlti. de donat. int. vir. & uxor. l. hac ratione, §. non tantum, eod. tit. in P. c. sicut non suo, 46. dist. Quo casu & plures habebant perfructus exultationem in male promissis fidem rescindendam. *c. in malis, c. vnu quicq; 22. quæst. 4. cum simi. ¶ Fuerunt ¶ & aliquando postea relicta fideicommissa incapacibus sub eadem fide accipientium, certis de causis indirecto, fides tamen accommodata honestis & bonis voluntatibus non implebatur, vt plerumque ab heredibus, cum de modo hoc disponendi nondum statutum fuisset. Ideo clam ita factum & indirecto, videbatur ad quamdam legis transgressionem pertinere, vt prædicta, quæ relinquebantur incapacibus, arg. *l. si. de rit. nu. 1. P. l. non intelligitur, 3. in prin.**

- 13 ¶ Sic ¶ dicitur ob defectum restitutionis interpellatæ tamen vel ex eo quod heres ipse nolu radire, vel aliter non adiu hereditatem, non ideo expirare substitutionem, si tamen dies cesserit & venerit pendente vita grauati & substituti, sed perinde est ac si fuisset restitutio facta. Et ita iudicari in curia suprema Tholosana notat Guillelmus Bened. Et ad c. Raynuntius ad ver. si absque liberis, 2. in fideicommissaria substitutione, num. 85. Et idem Guill. Bened. eo. in substit. com. num. 65. Et ad verba, mortuo itaq; testatore, 2. nu. 71. 72. Et seq. ubi explic. illud axioma le mort fait le vis, facit l. facta, 63. ad Treb. P. Idque secundum æquitatem canonicam, quæ id. plurim receptum est, per c. in præsentia, quod ad id pöderat Balduus, de probat. apud Gregor. Sicque consuetudo facere potest, vt sine acta aliquo extrinseco transferatur possessio realis, vt in l. rattores, in fin. in illis verbis, plenissima possessio, Et c. C. de episc. & cleric. ¶ Et ¶ his explicatis & distinctis planum fiet facilius, quid veniat in restitutionem fideicommissi. Nam palam est ex prædictis, corpora hereditaria restituenda, item omnes actiones hereditarias actiua & passiuas transferri in fideicommissarium, sine periculo ipsius grauati, ex præuisione Trebelliani Senatusconsulti facti sub Nerone Anno Seneca, & Trebellio Maximo Confil. l. 1. in prin. eod. §. restituta, de fideic. hered. si consules fuerunt, successi in locum P. Marci Celsi, & Amsi Galli mortuorum. Quo etiam virique, & vocato & grauato prospectum est. Nam & heredes conueniunt a creditoribus exceptione vtantur: vt & illi, in gratiam substitutorum quibus restituerunt, si agant contra debitores hereditarios, repelluntur exceptione, quæ fideicommissariis agendi facultas competat. d. l. 1. §. sublata est.
- 14 ¶ Idcirco, ¶ nec debet cauere heres de euictione prædiorum vel mancipiorum, vel certarum rerum fideicommissario, cum restituit hereditatem: quia in contrarium cauere heredi oportet, si quid euictum esset eorum, quæ ab ipso herede venissent, scilicet iure, vt ait Neratius. l. de euictione, 89. ad Trebell. P.
- 15 ¶ Restituit ¶ & heres grauatus prælegata, si post prælegata rogauit defunctus heredem portionem suam absolute restituere non autem, si rogauit tantum portionem hereditariam restituere, l. 3. §. quidam liberis, in fideicommissariam, 69. §. si eo. aut si postquam rogauit de restituenda portione, eidem prælegauit, l. Titius, ad leg. Falc. P. vel prælegata alienari prohibuit, etiam si adiecta sit clausula, vt quicquid ad heredem hinc peruenerit, restituatur. l. Lucius Titius, 78. §. pluribus, ad Sena. Treb. P. Quamuis ista clausula sui natura exigat, nisi de voluntate contraria appareat, restitutionem quoque prælegatorum. in l. cum virum, 16. C. de fideicommissis.
- 17 ¶ Non ¶ restituitur quoque quod heredi dandum est, vt impleat ipse conditionem restitutionis, nec ei auferendum, si coactus restituit, si accipiat a legatario particulari, l. qui heredi dare, 44. §. cum hereditas, de cond. Et demon. contra si capiat a fideicommissario vniuersali, l. si quis de cond. insti. P. ¶ Restituta ¶ quoque hereditate iura sepulcrorum apud heredem manent, l. quia perinde, 42. ad Trebell. P. Et ius patronatus ecclesie, vt ait idem Bened. ad ver. si absq; liberis, 2. in compendioso, num. 24.
- 18 ¶ Sed ¶ queritur, num fructus hereditatis a fideiuario herede restituendi sint substituto: an vero retineri possint. Et in hac questione deciperetur qui sequeretur Angelum, qui consilio 331. ponit regulam, grauatum non teneri restituere fructus, septem exceptis casibus. Quare reminisci oportet distinctionis modi fideicommissi, seu substituti restituendi semper erunt, l. ita tamen, §. si seruum, ad Trebell. P. & quocumque hereditati iacenti accessit, vel per vturas, vel serui hereditarij industria. leg. deducta, eod. Contra, si post aditam percepti sint, vel vturæ aduenerint, vel seruus hereditarius hereditatem aliam quæserit: quia hæc apud heredem ad eam rem remanent. l. in fideicommissariam, l. postulante, §. sane §. fin. Et d. §. si seruum. l. in tamen, Et l. facta, §. si heres, eod. Et que ante aditionem accedunt hereditatis restituendæ nomine veniunt, quæ veto postea percipiuntur, cum adita hereditas non amplius sit hereditas, sed heredis bonis annumeretur, heredi quæruntur non hereditati, d. l. in fideicommissariam. Et de his restituendis nõ censetur grauatus. l. facta, §. heres, eod. Nisi testator dicat velle hereditatem cum fructibus restitui, tunc etenim cessat præsumtio, & fructus quoque restituendi sunt. d. l. in fideicommissariam. Fructus voco, quicquid ex hereditate percipi potest, quicquid fert hereditas: sic fructus a ferendo dicti videntur. Varro 4. de lingua Latin. l. in eis fundis, Et l. arboribus, de usufr. P. l. disortio, §. si vir, solus.

matr. P. l. in pecudum, de usufr. P. §. in pecudum, de rer. diuisi mercados, de petito. hered. l. prædiorum, Et l. vtura, de usufr. l. in fructu de usufr. lega. P.

¶ Hic ¶ tamen quis mirari poterit, cur heres qui tenetur pure restituere, non teneatur ad fructus post aditionem perceptos, cum videatur cessisse & venisse dies restitutionis post aditionem & restitutionis nomen omnem causam & fructus perceptos contineat, quos habiturus fuisset substitutus, si statim facta fuisset restitutio. l. restituere autem, 33. Et restituere videtur, 75. Et l. si de ver. sign. P. l. præerea, de rerum vind. P. l. cum fundus, de reb. credi. Et si cert. pet. P. l. Iulianus, §. fin. ad exhib. melius in l. in condemnatione, 134. §. 1. de reg. iur. P. Ceterum, ratio potest esse ex eo, quod substitutus in mora est petendi, & quod heres non sit possessor malæ fidei. Si quidem, qui donare aliquid tenetur sine incerto die, non efficitur morosus sine interpellatione, l. si ex legati causa, de verb. oblig. P. l. quo te, si cert. pet. Et ideo a petitionis tempore tantum debet fructus, & id quod interest, d. l. restituere, 35. Et l. vinum, si cert. pet. P. l. mora, de usufr. vide expressam, l. si ex legati causa, de verb. oblig. P. l. de fru. lega, seu fideic. & in mora tamen est qui non petit, & ideo mora est illi nocua: quia mora cuiuslibet committit eam, nocere debet. l. in condemnatione, 134. §. vnicuique, de reg. iur. l. mora, de verb. oblig. P. Et cum in colendis fundis & colligendis fructibus fiduciaris heres operam consumserit, non est æquum, vt Marcellus scribit, in l. postulante, §. fin. ad Trebell. P. cum reddere fructus, & alterius procuratorem constitui. Vt contra liquido constat, ab herede commissa in restituendo mora, fructus in restitutione venire. d. l. fideicommissariam, l. ita tamen, §. 1. leg. postulante, §. fin. Et l. deducta, ad Treb. P. Si autem de fideicommissio in diem, vel sub conditione restituendo queramus, eadem pene vtetur distinctione fructuum, ac in puro. Nam si fructus ante aditam hereditatem percepti, aut tempore iactis hereditatis, sunt ipsius hereditatis: & ideo restituendi. Qui vero percepti sunt medio tempore ante diem restitutionis faciendæ, vel ante euentum conditionis, heredis sunt & successoris eius, non substituti. l. Paulus, de usufr. l. ex ass. ad Trebell. P. Et idem de vturis eo tempore perceptis, quod de fructibus dicendum est, l. deducta §. qui post, eod. etiam si testator dixerit, Quicquid ex hereditate, bonis meis ad 10 peruenerit, cum mortuo restituis, nam nec fructus tunc veniunt, l. quod his verbis de lega. 3. Sicut nec in clausula, quanta pecunia ex hereditate ad heredem peruenerit, l. scribit, ad Trebell. nec in illa, quicquid ad te ex hereditate bonis meis peruenerit, id omne post mortem tuam restituis, l. heredes, eod. nec in illa, quicquid ex hereditate supererit cum mortuis, restituas, d. l. deducta, §. quod ex hereditate, hic tamen excipe contrariam mentem testatoris, quæ efficit, vt & fructus restitui debeant percepti, si de ea mente appetis in voluntate præcedentibus & sequentibus comesturis liqueat, vt in l. Balista, ead. l. 2. §. nonnunquam, de usufr. P. l. cum quis, §. mulier, de dote præ.

¶ Colligitur ¶ & mens testatoris ex distinctione certissima P. 21 gati: num dies restitutionis a diicitur & eius delatio, in fauorem heredis: & tunc non teneatur restituere fructus medio tempore perceptos. An vero in fauorem legatarij seu fideicommissarij substituti, veluti si in tempus pubertatis ei qui impubes sit fideicommissam relictam sit: & tunc etiam fructus antecedentis temporis restituuntur, l. si ita, §. Pegasus, de leg. 2. facit l. 2. §. cum Polidius, de usufr. Quo casu notandum est obiter, in fauorem fideicommissarij in diem suspensa restitutione, non posse restitui ei ante diem tuto hereditatem: alioquin si ante diem restituerit heres, nullo modo liberatus est.

¶ Contra, ¶ si in fauorem heredis dilata dies est, l. cum qui, Et Scenol. in l. libero, §. situm, de annuis leg. P. quia si velit, potest ante tempus restituere, l. post mortem, C. de fide. Non venit in restitutionem queque donatio, quam in vxorem grauam inter viuos contulit, neq; aliud quoduis, quod heres habiturus esset, si alius fuisset heres, quæ extra bona defuncti computari debeat, vt respondit Paulus: quamuis nominatim vxoris fidei maritus committere possit, vt eam restituat, in l. sequens quaestio, 70 de leg. 2.

¶ Res ¶ autem alienate ab herede reuocantur a substituto, quia subiecta restitutioni alienari nequeunt, l. fin. §. sed quia nostra ma- iest. com. de leg. C. si sine necessitate cogente hereditatis alienatio fiat sponte, vel in heredis, non hereditatis causam. Et mihi placet sententia Azonis, in d. l. si §. sed quia, alienationis reuocationem esse in arbitrio substituti, vt si velit reuocet, vel permittat imputari alienatum in quartam Trebellianicam grauato iuxta iura antiqua.

tiqua, l. 3. res qua, ad senatus con. Treb. P. Ne detur ansa delinquendi hereditibus. Et propterea quod in alienis bonis nulla debet non dominis concedi distrahendi ex arbitrio facultas, l. nemo exterris, de iud. C. tit. de reb. alien. non alien. l. fin. §. fin. C. de pact. Cum nemo rem suam vendere cogatur, l. nec emere, de iur. delib. C. Et hoc habita ratione heredum. Nam si heres sit de liberis, qui & duas quartas, Trebellianicam & legitimam detrahit, & is viderit ex corporibus hereditariis, recte vsque ad legitimam poterit defendi venditio: quia legitima in iis corporibus ei praestanda est, l. scimus, §. repletionem, de inoff. testam. C. Et haec est ratio, cur in Authen. res qua, C. comm. de legat. res subiecta restitutioni in fauorem filiorum, vel pro dote filiarum, vel pro donatione propter nuptias alienari possunt, videlicet, quando grauati sunt filii, non aliter. Facit & l. mulier, 2. 2. §. cum proponeretur, ad senatus con. Trebell. P. In Trebellianica autem non admitterem id ipsum inuito substituto, sed puto cum Pomponio, in l. si heres, 70. §. si heres antequam, ad Trebell. P. alienata ex hereditate sine causa lege approbata, restituta hereditate, cum his quae perierunt dolo vel culpa eius repetenda esse, l. mulier, 2. 2. §. sed enim, eod. Nec imputari potest substituto, quod pendente conditione vel die restitutionis, alienari passus res sit, & si uerit quia antequam cesserit & uenerit dies, agere non poterat. Et medio tempore alienatio tenet, quae resoluitur ad uenientem restitutionis tempore. d. l. fin. §. fin. autem sub conditione, C. comm. de leg. non antea quia fieri potest, ut ante fideicommissum extinguatur, puta morte substituti praecedente, vel alio modo: & ita confirmetur exiure continuato, vel superueniente alienatio, l. rem alienam, 4. 1. de pign. act. P. §. l. vindicantem, de 24. euic. P. Neque, nisi facta fideicommissi restitutione, res fideicommissi transferantur in fideicommissarii bona, l. facta, 63. ad Trebell. P. atque tunc vel adueniente die vel conditione habet actiones, & in institutum grauatum vel heredes eius, & in detentores rerum, ex testamento, hypothecariam, & rei vindicationem, l. ita tamen, 27. §. si ex Trebelliano, eod. l. 1. C. comm. de fideicom. l. de fideicom. hered. petis. P. l. cum sponsus, §. 1. de publ. act. Vide autem Guido. Pap. in dec. 601. tradetrem fideicommissarium uniuersalem, pro rebus alienatis posse agere rei vindicatione contra tertium possessorem, etiam non facta sibi restitutione, re & uei bo. Vide & Salycet. in 3. oppos. in l. fin. §. fin. autem, com. de legat. C. & Pau. Castren. in eandem legem, & §. sed quia. Quod ego intelligo, si modo dies uenit & cessit restitutionis, non antea. Sicuti rata non est alienatio facta a fideicommissario ante restitutionem, quamuis restitutione facta confirmetur, l. filiam fratris, 56. ad Trebellian. 25. Non tamen eundem tamen in facias pro soluendis debitis hereditariis creditoribus vel legatariis, si non fiat alia ex quibus satisfieri possit, in l. magis puto, §. non semper, de reb. eor. qui subint. P. alienationem ab herede factam ualere, si sine fraude fiat, nec reuocandam ex capite restitutionis, neque imputari in quartam, hoc examinatur in l. 3. §. res qua, ad Treb. P. in gl. Auth. contra rogatus, in fin. C. eod. propter rationem, l. scimus, 22. §. si praesentam, uerf. in uero creditores, C. de iure delib. uide l. Titius rogatus, 54. ad Treb. P. quia bona non dicuntur, nisi deducto aere alieno, l. subsignatum §. bona, de uerb. sign. P. facit l. §. in computatione, de iur. delib. C. Sed & placuit pro redemptione captiuorum alienata non repedi, Auth. contra rogatus, C. ad Trebell. §. nobis ergo, de restit. fideicom. in Auth. Ex quo etiam iudicatum duobus senatusconsultis curiae supremae Burdegalesium recte puto, posse bona restitutioni supposita alienari per heredem, pro redemptione sui facienda a carceribus, in quibus detineretur ob multam in se dictam ob culpam, non ob delictum, referi Pap. lib. 20. arest. tit. 3. arest. 6. Et in eo casu quoque alienari bona ecclesiae possunt a praetatis, ca. sacrorum, 12. q. 1. Et in casu captiuitatis, de minoribus potest substituti collectas seu subsidia imponere, Alex. in addit. Bart. ad l. placet, de excessu. mune. lib. 10. C. Putarem tamen imputari in quartam heredis pretium acceptum, uel iustum rei ualorem, rata manente venditione, si venditio facta sit sine causa necessaria utilitati hereditatis, d. l. 3. res qua, ad Treb. P. §. ibi gl. Et haec haec tenus de his quae ueniunt in restitutionem fideicommissi dicta sufficiunt. ¶ De aliis namque ommissis, leges apud Barto. ad l. Marcellus, §. quidam, ad Trebell. P. Et apud Guido. Pap. in q. 303. ubi resolutur non uenire in restitutionem, supplementum legitimae datum filio grauato. Quid etiam statuendum de bonis damnati, & de bonis per pupillarem substitutionem aduenientibus grauato.

- 1 Voluntas decedentium & mens praecipua in fideicommissis & potestremis iudicia.
- 2 Fideicommissum extinguitur pluribus modis, & seq.
- 3 Filii grauati de restituenda hereditate, intelliguntur grauati tantum, si decedant sine liberis.
- 4 Fideicommissum non agnatum non transmittitur, non debetur quoque deficiente conditione, repudiatum a substituto vel eius heredibus, minus solemniter existens voluntate, eod. §. num. 5. 6. & 9.
- 7 Remissio fideicommissi quando ualeat.
- 8 Monasterii ingressu quando deficiat fideicommissum, & monasterium quando loco liberorum sit.

Ratio praecipua cur fideicommissa sustineantur, est voluntas disponentis, cui fides accommodata est, & quam peruerit vel infringi nefas uisum est, §. 1. de fideic. hered. l. 2. C. de fideicom. ad quam optimus iudex semper, tamquam nauata ad stellam polarem, oculos intendit, itaque animaduertendum est, quandiu voluntas ea duret, & num secundum voluntatem possint relicta sustineri, quibusque modis ea voluntas & fideicommissa deficiat. ¶ Deficiunt autem pluribus modis, & extinguuntur: primum, si non adeatur hereditas, & is qui rogatus est restituere, ante aditionem mortuus est, l. ille a quo, §. si de testamento, in illis uer. ne prius heres decedens fideicommissarium decipiat, ad Treb. P. quod supra latius explicauimus locum non habere, ubi est locus transmissioni, vel si heres interpellatus fuisset de aduendo, vel si de Gallica ageremus consuetudine, hoc superiori capite dictum, & per Guil. Bened. expl. in uerba, si absq. liberis, 2. in fideicom. substit. in 70. 71. 72. 73. 74. 75. ¶ 2. Expirat tunc fideicommissum impositum in filio, si is liberos suscipiat, etiam si non dictum sit, si sine liberis decedat: idque ex praesumpta mente testatoris, qui non uidetur alienam successionem suam praetulisse, l. generaliter, §. autem, de instrum. sub cond. fact. C. l. iubeamus, §. fin. autem, ad Treb. C. cum acuissum, C. de fideic. l. cum auus, de cond. & demonstr. P. Sed adde potes, hanc conclusionem restringi 12. modis, de quibus agit Guil. Bened. ad uerba si absq. liberis, 1. a nu. 7. vsque ad 23. Atque in summa explicat l. cum acuissum, C. de fideicom. non habere locum, si descendentes grauent ascendentes, 2. si liberi relicta quantur naturales tantum, seu spurii, 3. si legitimi tantum adoptiui, 4. si pure grauentur filii, nec adiecta sit mortis conditio, 5. si grauati sint restituere in diem certam, 6. si filius praeteritus sit, extraneo instituto, 7. si filius cum extraneo heres instituat, 8. si grauamen esset de re particulari, 9. si grauato superesset mortis tempore tantum soboles successiois incapax, puta si deportatus vel cordiger monachus filius, 10. vel si peresset filii exheredati dum taxat, 11. si alius quam filius grauentur, 12. si pia causa esset substituta filio. Sic etiam monuimus in c. 28. clausulam, si sine liberis, de fideic. vno vel pluribus susceptis & imperitiis tempore mortis quod & probat l. hereditibus, 77 §. final. ad Trebell. ¶ 3. Expirat tunc fideicommissum conditionale vel ad diem incertam relictum, si ante euentum diei vel conditionis, & ita non agnito fideicommissi substitutus moriatur: puta ante heredem, qui tantum post mortem restituere debet, diximus in c. 28. de cond. & puro fideic. probat l. uni, §. fin. autem sub conditione, de cad. toll. l. heredes mei, §. cum ita, ad Treb. P. l. iubeamus, §. fin. autem, de fideic. C. Guido. Pap. dec. 232. Et substitutio quae nondum competit, non transmittitur, l. toties, de acq. hered. nec in bonis nostris est, l. substitutio, de acq. rer. dom. l. 4. de alim. & cib. leg. P. ¶ 4. Si tunc conditio apposita deficiat, nec impleatur, non debetur, ut cessante causa, propter quam relicta est fideicommissum, l. epistola, 73. ad Treb. P. l. legatum, 4. de cond. inst. C. facti cum cessante, de appel. ¶ 5. Si tunc substitutus vel heres eius, hereditatem recuset, §. sed quia heredes, de fideicommiss. hereditariis, & ad senatus consultum Trebellianum, l. sinemo de testam. in. P. Nemo enim adire hereditatem sine grauatione relicta, cogendus est, l. nec emere, de iure delib. an. C. id ipsum obtinet, si pacto remissum sit, l. C. de pact. l. de fideicommiss. fo. C. de transact. in l. l. Lucius Titius, 78. ad Trebellianum. ¶ Si tunc remissio ut oportet, nec temere fiat, non aliter: ueluti si fiat aut in iudicio, aut in partis praesentia, aut in scriptis coram notario & testibus iurata, vel reiterata, quae fusc videbis examinata a Guil. Bened. in repet. ca. Raynuius, ad uerba, si absque liberis, 2. in substitutione fideicommissaria, a num. 105. vsque ad nu. 139. Vbi & de forma & circumstantiis renunciationis fideicommissi, & quomodo uisus & intellectus uerbis testamenti fieri debeat, & de reliquis ad hanc questionem pertinentibus. Vide & Boerium, quaestione 47. numero 7. & 8.

De extinctione fideicommissi.
Cap. 30.

